

Αθήνα, 12 Ιουνίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους: **κο. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών**
κο. Υπουργό Ανάπτυξης

ΘΕΜΑ: «Πολυετής Αποεπένδυση – Συνεχής Φθορά του Παραγωγικού Ιστού»

Σύμφωνα με την Έκθεση Μαρτίου 2025 του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, η ελληνική τριπλή κρίση (χρέους, οικονομική και τραπεζική), που έπληξε τη χώρα μας το 2008, ξεχωρίζει ως μία από τις βαθύτερες και πιο παρατεταμένες στον ανεπτυγμένο κόσμο, με τη συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ να είναι ανάλογη στην κλίμακα με αυτήν της Μεγάλης Ύφεσης (1929-1933) των ΗΠΑ.

Ακόμα χειρότερα, η μείωση του ελληνικού ΑΕΠ κατά 26,6%, μεταξύ 2008 και 2014, ήταν χωρίς προηγούμενο στην Ευρώπη. Η Ισπανία και η Πορτογαλία, που επίσης υπέγραψαν μνημόνια, αντιμετώπισαν πολύ πιο ήπιες απώλειες, της τάξης του 4%+ και ενώ οι χώρες αυτές επέστρεψαν σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης εντός 3 - 5 ετών, η Ελλάδα παρέμεινε σε ύφεση για πάνω από μια δεκαετία. Όσο για την πλήρη ανάκαμψη ακόμα και σήμερα παραμένει θολή και αβέβαιη.

Ενα μεγάλο μέρος της συγκεκριμένης κρίσης οφείλεται στις σημαντικές κεφαλαιακές απώλειες και την αλληλοεξαρτώμενη πτώση της παραγωγικότητας που αντιμετώπισε η ελληνική οικονομία, λόγω της κατάρρευσης των επενδύσεων, με αποτέλεσμα όχι μόνο να μην επαρκούν να δημιουργήσουν νέο κεφάλαιο αλλά και να μην μπορούν να καλύψουν ούτε την απόσβεση του τότε υπάρχοντος.

Το επενδυτικό κενό που δημιουργήθηκε ήταν τεράστιο. Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της Eurobank, η κατακόρυφη πτώση των επενδύσεων παγίων στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της κρίσης χρέους, είχε ως αποτέλεσμα για μια 12ετία (2010-2021) να υπολείπονται των αντίστοιχων αποσβέσεων, ο δε κεφαλαιουχικός εξοπλισμός της οικονομίας να συρρικνωθεί κατά € -87,0 δισεκ. σε σταθερές τιμές.

Ο λόγος επενδύσεων προς ΑΕΠ, ο οποίος κυμαινόταν γύρω στο 24% πριν το 2008, δηλαδή κοντά στον μέσο όρο της ευρωζώνης, κατέρρευσε κατά τη διάρκεια της κρίσης και διαμορφώθηκε περίπου στο 12% κατά μέσο όρο τη δεκαετία που ακολούθησε, ενώ εξακολουθεί να παραμένει χαμηλότερος σε σύγκριση με την ευρωζώνη (15,3% το 2024 έναντι 21,1%).

Ο παρακάτω πίνακας, με στοιχεία της Eurostat, αποδεικνύει ότι τουλάχιστον για 12 χρόνια (2013-2024), παραμένουμε πραγματικά ουραγοί στο δείκτη Επενδύσεων/ΑΕΠ, ενώ όλες οι άλλες χώρες που αντιμετώπισαν κρίση και μνημόνια, βρίσκονται σε πολύ καλύτερη θέση (π.χ. Ισπανία και Πορτογαλία, ενώ Βουλγαρία και Ρουμανία, με τις οποίες αρέσκεται η κυβέρνηση να μας συγκρίνει, σαφώς μας ξεπερνούν κατά πολύ) :

Dataset:	Gross fixed capital formation (investments) [tec00011__custom_16980824]											
	Gross fixed capital formation											
Unit of measure	Percentage of gross domestic product (GDP)											
TIME	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GEO (Labels)												
Estonia	27,5	25,3	24,1	23,9	25,4	26,6	26,6	31,2	28,7	25,8	27,9	26,1
Czechia	24,8	24,7	25,7	24,3	23,7	24,8	25,8	25,5	26,2	27,7	27,3	26,2
Romania	24,4	24,6	24,9	23,0	22,9	21,1	23,1	23,3	24,4	25,0	27,0	25,7
Hungary	20,9	22,1	22,3	19,6	22,3	24,9	27,1	26,5	27,3	27,8	25,6	23,4
Sweden	22,0	22,7	23,2	23,9	24,6	24,6	23,8	24,5	25,1	25,6	25,4	25,1
Austria	23,3	23,0	22,9	23,3	23,8	24,3	25,1	25,1	25,9	25,5	24,9	24,3
Latvia	25,0	23,6	22,3	20,2	21,5	22,9	22,7	23,0	22,9	23,0	24,7	23,1
Belgium	22,2	22,8	23,2	23,5	23,5	23,8	24,2	24,0	23,9	23,9	24,4	24,4
Lithuania	18,7	19,1	19,6	19,9	20,1	20,7	21,2	21,4	22,5	22,5	23,7	22,5
Finland	22,3	21,7	21,4	23,1	23,7	24,6	24,4	24,7	24,4	24,7	23,4	21,5
Ireland	18,2	20,2	24,3	34,1	32,5	27,9	53,2	41,3	22,0	21,2	23,2	17,2
France	21,3	21,0	20,6	20,9	21,4	21,9	22,4	22,4	23,5	23,5	22,8	22,1
Denmark	18,8	19,3	19,8	21,0	21,2	21,8	21,4	22,2	22,5	22,8	22,6	22,2
Croatia	19,2	18,8	19,1	19,6	19,5	20,0	21,9	22,4	20,9	21,6	22,5	23,6
Italy	17,3	16,8	17,1	17,3	17,6	18,0	18,1	18,2	20,8	21,8	22,5	22,0
European Union - 27 countries	19,6	19,6	20,0	20,2	20,5	20,9	22,0	21,9	21,8	22,1	22,0	21,2
Euro area - 20 countries	19,3	19,3	19,7	20,0	20,3	20,7	21,9	21,8	21,7	22,0	21,9	21,1
Germany	19,6	19,8	19,8	20,0	20,1	20,8	21,2	21,3	21,2	21,7	21,5	20,9
Cyprus	14,1	13,3	12,8	18,0	20,8	18,6	18,7	20,8	19,2	20,3	21,4	20,5
Slovenia	19,8	19,4	18,9	17,8	18,5	19,5	19,8	19,0	20,3	21,9	21,3	20,1
Slovakia	21,2	21,2	24,3	21,7	21,3	21,3	21,7	19,8	19,6	20,9	21,1	20,3
Portugal	14,8	15,1	15,7	15,7	17,1	17,8	18,4	19,5	20,5	20,6	20,1	19,9
Netherlands	18,2	17,4	21,8	19,3	19,8	20,0	20,9	21,3	20,7	20,5	20,1	19,7
Spain	17,6	18,0	18,3	18,2	18,9	19,7	20,3	20,6	20,2	20,4	19,7	19,5
Malta	17,3	16,8	23,7	21,3	18,7	19,1	20,1	20,7	22,9	24,2	19,0	18,4
Bulgaria	21,2	21,1	20,9	18,4	18,3	18,8	18,7	19,0	16,3	17,0	18,7	17,9
Poland	18,8	20,0	20,2	18,3	17,5	18,8	19,1	18,4	16,9	16,4	17,9	16,9
Luxembourg	18,5	19,2	17,3	17,3	17,8	16,2	18,0	17,2	18,1	16,6	16,1	14,3
Greece	11,5	11,2	11,2	11,4	12,0	11,3	11,0	12,3	13,8	14,9	15,2	15,3

Παρά το ότι από το 2020, οι επενδύσεις παγίων στην Ελλάδα, βρίσκονται σε κάποια φάση ανάκαμψης, εν τούτοις η μεγάλη απόσταση που μας χωρίζει από τα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, παραμένει και αποδεικνύει ότι η κυβέρνηση, όπως και οι προηγούμενες μνημονιακές κυβερνήσεις, ούτε καν λίγα βήματα δεν έχει κάνει και απλά επαναπαύεται σε ευχές και «αισιόδοξες» προβλέψεις.

Στην ίδια Έκθεση του Γραφείου της Βουλής, διευκρινίζεται ότι την περίοδο 2017-2024, η ελληνική οικονομία παρουσίασε έναν ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης των επενδύσεων, της τάξεως του 6,6%, ή 4,0% χωρίς τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Εάν λοιπόν υποθεθεί ότι και τα επόμενα χρόνια οι επενδύσεις θα αυξάνονται με τον αισιόδοξο ρυθμό του 4,0% ετησίως, το Γραφείο της Βουλής εκτιμά ότι το κεφαλαιακό απόθεμα δεν θα επιστρέψει στο επίπεδο του 2007 πριν από το 2035 και ότι θα φτάσει το σημείο αναφοράς του 2010 το 2036.

Ακόμα και στο υπεραισιόδοξο σενάριο οι επενδύσεις να συνεχίσουν να αυξάνονται με ρυθμό 6,6% ετησίως, το κεφαλαιακό απόθεμα θα έχει επιστρέψει στο επίπεδο του 2007 το 2029 και θα φτάσει το σημείο αναφοράς του 2010 το 2030.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι υπουργοί:

A. Γιατί 6 ολόκληρα χρόνια -επί διακυβερνήσεώς σας- δεν ελήφθησαν ουσιαστικά μέτρα για την επιτάχυνση της προσέλκυσης επενδύσεων και την αγορά παραγωγικού εξοπλισμού από δημόσιες επιχειρήσεις και την ενθάρρυνση ιδιωτικών ώστε να μη χρειάζεται να περιμένουμε ακόμα 10 χρόνια για να φθάσουμε στο επίπεδο του 2010;

Β. Ποια είναι η γενικότερη στρατηγική της Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση του επενδυτικού κενού -δημοσίου και ιδιωτικού-, πέρα από τα αισιόδοξα σενάρια;

Γ. Ποια συγκεκριμένα μέτρα έχει λάβει ή προτίθεται να λάβει η κυβέρνηση προκειμένου να ανακτηθεί ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός που συρρικνώθηκε στην κρίση και να επιταχυνθεί η σύγκλιση με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης;

Δ. Σε ποιές μεταρρυθμίσεις που θα συμβάλλουν στην προσέλκυση επενδύσεων προτίθεται να προχωρήσει άμεσα η κυβέρνηση;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Δημήτριος Νατσιός

Σπυρίδων Τσιρώνης